

LUKION TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Liite lukion opetussuunnitelmaan

LUKIO: Kuninkaantien lukio

SUUNNITELMAN LAATIMINEN

Lukiot laativat oman tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Se on tärkeä tehdä oman lukion ja opiskelijoiden tarpeiden pohjalta. Suunnitelma toimii välineenä, joka edistää tasa-arvon toteutumista ja estää syrjintää kaikessa lukion toiminnassa. Sen avulla varmistetaan, että tasa-arvoa ja yhdenvertaista kohtelua edistetään lukiossa systemaattisesti.

Suunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilökunnan ja opiskelijoiden sekä huoltajien kanssa. Se laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja kullekin lukuvuodelle tai lukukaudelle asetetaan osatavoitteet. Edistymistä seurataan säännöllisesti ja suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä piti suunnitelmaa laatiessa jaottelua tasa-arvo- ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin keinoitekoisena. Useimmat toimenpiteet edistävät molempia tavoitteita.

1. SUUNNITELMAN LAATIMISESTA, TOIMEENPANOSTA JA SEURANNASTA VASTAAVAT HENKILÖT

Lukio voi myös halutessaan perustaa ryhmän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä varten.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisessa, toimeenpanossa ja seurannassa on mukana koko kouluyhteisö opettajista OHR:ään sekä opiskelijoihin. Päävastuussa on lukion johtoryhmä sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä varten perustettu työryhmä.

2. SELVITYS: YKSIKÖN TASA-ARVON JA YHDENVERTAISEN KOHTELUN NYKYTILANNE

Suunnitelma perustuu kyselyyn tai muuhun lukiossa tehtyyn kartoitukseen. Tässä osassa kuvataan, miten nykytilaa kartoitettiin ja mitkä ovat kartoituksen tulokset. Mikä on tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun nykytilanne lukiossa?

Kartoituksessa hyödynnettiin kouluterveyskyselyn (kevät 2021), pääkaupunkiseudun lukioiden yhteisen lukiolaisille suunnatun kyselyn (PKS-kysely, syksy 2021) sekä koulussa toteutetun oman sukupuolitietoisuutta opetuksessa sekä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen huomioimista käsittelevän kyselyn (kevät 2021) tuloksia. Kyselyistä nostettiin esille tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kannalta keskeisiä indikaattoreita. Kysymykset käsittelivät esimerkiksi sukupuolitietoisuutta lukio-opinnoissa sekä kokemusta yhteisöön kuulumisesta, osallisuudesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta sekä jaksamiseen ja opiskelutaitoihin liittyviä aiheita. Vastausten hyödyntämistä rajoitti vastaajien binäärinen jaottelu vain sukupuolen mukaan, joten muiden taustatekijöiden vaikutusta opiskelijoiden kokemuksiin ei pystytty juurikaan selvittämään. PKS-kyselyssä opiskelijoiden äidinkieltä kysyttiin, mutta äidinkielestä ei vielä pysty päättämään henkilön etnistä taustaa eikä siten tekemään johtopäätöksiä esimerkiksi etniseen taustaan liittyvän yhdenvertaisuuden toteutumisesta lukioissa. Lisäksi äidinkieleksen jonkun muun kuin ruotsin tai suomen ilmoitti pienehkö joukko vastaajia.

Alkukartoituksen perusteella lukiossamme on havaittavissa, että melkein kaikissa kysymyksissä tyttöjen/naisten antamien vastausten keskiarvo on poikien/miesten antamia vastauksia alhaisempi tai ne ilmentävät negatiivisempaa kokemusta kuin poikien/miesten. Melkein kaikissa kouluterveyskyselyn indikaattoreissa sijoitumme valtakunnallisen keskiarvon yläpuolelle tai PKS-kyselyssä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien tason yläpuolelle. Seuraamme kuitenkin yleistä trendiä siinä, että tytöt/naiset kokevat olevansa yhteisölle vähemmän merkityksellisiä tai pystyvänsä vähemmän vaikuttamaan yhteisönsä toimintaan ja että tytöillä/naisilla ilmenee selvästi enemmän riittämättömyyden ja uupumuksen kokemusta opintoihin liittyen. Epäasiallista kohtelua tytöt/naiset kokevat poikia/miehiä useammin, mutta ero sukupuolten välillä ei ole kovin suuri.

Koulussa toteutetun oman sukupuolitietoisuutta opetuksessa sekä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen huomioimista käsittelevässä kyselyssä suurin osa opiskelijoista ei ole huomannut opetuksessa toistettavan sukupuoleen tai seksuaalisuuteen liittyviä stereotyyppioita, mutta suurin osa opiskelijoista ei ole kiinnittänyt huomiota lukio-opetuksen sukupuolitietoisuuteen. Kyselyssä nousi esiin kiitettävä esimerkkejä moninaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon huomioimisesta, mutta myös kehityskohtia esimerkiksi kielenkäyttöön, oppimateriaaleihin sekä toimintatapoihin liittyen. Kyselyssä nousi esille myös toiveita opiskelijoiden keskinäisessä toiminnassa sekä se, etteivät opiskelijat välttämättä tunnista syrjintää.

3. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TASA-ARVON JA YHDENVERTAISEN KOHTELUN EDISTÄMISEKSI

Lukio asettaa kartoituksen ja nykytilan kuvauksen perusteella vähintään kaksi tavoitetta omalle tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyölle: yhden edistämään tasa-arvoa ja yhden yhdenvertaista kohtelua.

Tavoitteiden saavuttamiseksi laaditaan konkreettiset toimenpiteet lukuvuodelle tai -kaudelle kerrallaan.

<p>Tavoite/tavoitteet tasa-arvon edistämiseksi lukiossa:</p> <p><i>OHR-ryhmässä oli havaittu haasteita nuorten opiskelijoiden parissa omien rajojen tunnistamisessa ja seksuaalisen häirinnän estämiskeinojen puutteellisuudessa. Tavoitteena on vastata tähän ongelmaan.</i></p>	<p>Tavoite/tavoitteet yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi lukiossa:</p> <p><i>Tavoitteena on vastata opiskelijoiden kyselyssä ilmenneeseen koulutustarpeeseen sekä opiskelijoiden että opettajien parissa. Opettajat kaipasivat työkaluja sukupuolisensitiiviseen kielenkäyttöön ja käytännön toimintatapoihin kouluarjessa.</i></p>
<p>2022-2023</p> <p>Toimenpiteet: Nuorten Exit-koulutus opiskelijoille mm. suostumusperusteisuudesta ja seksuaalisen väkivallan torjumisesta.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: Suunnittelusta vastaa tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä (pj. Pirkko Rautavaara), toteutuksesta ryhmien aineenopettajat</p> <p>Aikataulu: 16.2.2023 klo 13.20-14.35</p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): Toteutettu</p>	<p>2022-2023</p> <p>Toimenpiteet: Opettajille koulutusta sukupuolisensitiivisyydestä vuorovaikutuksessa opiskelijoiden kanssa.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: Sukupuolentutkimuksen tutkija ja yliopistolehtori HY, Eva Maria Korsisaari. Suunnittelusta vastaa tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä (pj. Pirkko Rautavaara).</p> <p>Aikataulu: 2.3.2023 klo 13.20-14.35 19.4.2023 klo 8.20-9.35</p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): Toteutettu</p>
<p>2022-2023</p> <p>Toimenpiteet: Osa työryhmän opettajista osallistui Plan ry:n koulutukseen Yhdessä kohti yhdenvertaista koulua.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: Mia Stenius , Ari Lahti, Inka Ryyänen ja Pirkko Rautavaara</p>	<p>2022-2023</p> <p>Toimenpiteet: Osa työryhmän opettajista (Rautavaara, Ryyänen, Stenius) osallistui lukuvuoden aikana kulttuurisensitiivisyystietoiskuihin 1-4 kertaa. Rehtori muistutti tietoiskuista koko opettajakuntaa pitkin lukuvuotta.</p> <p>Vastuuhenkilöt: KONTU, rehtori Merja Rytsy</p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): Toteutettu</p>

<p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): Toteutettu</p>	
<p>2023-2024 Toimenpiteet: Vapaaehtoinen Amnestyn koulutus opettajille: Suostumus ja sateenkaari koulussa - työkaluja turvalliseen toimintakulttuuriin. https://www.amnesty.fi/suostumus-ja-sateenkaari-koulussa/</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: Suunnittelusta vastaa tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä (pj. Pirkko Rautavaara).</p> <p>Aikataulu: syksy 2023 (työryhmän jäsenet Tom Korolainen ja Pirkko Rautavaara osallistuivat koulutukseen jo keväällä 2023).</p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): Toteutettu osin keväällä 2023</p>	<p>2023-2024 Toimenpiteet: Kulttuurisensitiivisyyden kasvattaminen opettajakunnassa. Etuoikeuskävely-harjoitus opettajille.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: Suunnittelusta vastaa tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä (Mia Stenius).</p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa):</p>
<p>2023-2024 Toimenpiteet: Tyttöjen yhteisöllisyyden edistäminen yhteistyössä Tyttöjen talon kanssa, esimerkiksi vierailun muodossa.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: OHR-henkilöstön asiantuntemuksen hyödyntäminen. Opiskelijoiden ottaminen mukaan yhteistyön suunnitteluun.</p> <p>Aikataulu: kevät 2023 / syksy 2023</p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Kirjoita tähän</i></p>	<p>2023-2024 Toimenpiteet: Oppiainekohtaisten käytäntöjen tarkastelu ja muuttaminen</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: koko opettajakunta</p> <p>Aikataulu: koko lukuvuoden aikana</p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Kirjoita tähän</i></p>
<p>2023-2024 Toimenpiteet: Oppiainekohtaisten käytäntöjen tarkastelu ja muuttaminen</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: koko opettajakunta</p> <p>Aikataulu: koko lukuvuoden aikana</p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Kirjoita tähän</i></p>	<p>2023-2024 Toimenpiteet: Taloudellisen yhdenvertaisuuden edistäminen</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: Aikataulu: <i>Kirjoita tähän</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Kirjoita tähän</i></p>

<p>2023-2024</p> <p>Toimenpiteet: kaikkien lukuvuoden yhteisten tapahtumien, opintokäyntien, matkojen ja muun toiminnan suunnittelussa otetaan huomioidaan, miten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuu toiminnassa. Tämä myös kirjataan suunnitelmaan.</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: koko lukion henkilökunta</p> <p>Aikataulu: koko lukuvuosi</p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Kirjoita tähän</i></p>	<p>2023-2024</p> <p>Toimenpiteet: Kulttuurisensitiivisyyden kasvattaminen opiskelijakunnassa. Kulttuuriohjaajien mahdollinen hyödyntäminen koulun arjessa</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: kulttuuriohjaajat (jos hanke jatkuu 2023-2024)</p> <p>Aikataulu: <i>Kirjoita tähän</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Kirjoita tähän</i></p>
<p>2023-2024</p>	<p>2023-2024</p> <p>Toimenpiteet: Koko koululle yhteisten turvallisemman tilan periaatteiden laadinta</p> <p>Vastuuhenkilö/-t: Pirkko Rautavalta, Mia Stenius. Opiskelijatyöryhmä, koko opettajakunta.</p> <p>Aikataulu: luonnoksen kirjoittaminen syyslukukaudella. Periaatteiden valmistuminen ja julkaiseminen koko koululle kevätlukukaudella.,</p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Kirjoita tähän</i></p>
<p>2024-2025</p> <p>Toimenpiteet: Vastuuhenkilö/-t: Aikataulu: <i>Kirjoita tähän</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Kirjoita tähän</i></p>	<p>2024-2025</p> <p>Toimenpiteet: Vastuuhenkilö/-t: Aikataulu: <i>Kirjoita tähän</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Kirjoita tähän</i></p>

4. SUUNNITELMAN SEURANTA, TOIMENPITEIDEN TULOKSET JA ARVIOINTI

Suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan

lukuvuosittain/-kausittain (kohdassa 3 olevan taulukon avulla). Arvioinnin perusteella määritellään toimenpiteet seuraavalle lukuvuodelle/-kaudelle. Kolmen vuoden suunnitelman toteutumista arvioidaan lopuksi kokonaisuutena (tai tarvittaessa aikaisemmin).

Seurannan tulokset kirjataan tähän:

Toimenpiteiden tulokset ja kokonaisarviointi: *Kirjoita tähän*

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön vaikuttavuus kokonaisuutena: *Kirjoita tähän*

Päivämäärä: *Kirjoita tähän*

- kyselyiden ja muun arvioinnin perusteella päivitetään suunnitelmaa

5. SUUNNITELMAN HYVÄKSYMINE JA SUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on lukion opetussuunnitelman liite. Lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksytään keväällä 2023 johtokunnan kokouksessa.

Rehtori vastaa siitä, että lukion henkilökunta, opiskelijat ja huoltajat sekä lukion yhteistyökumppanit saavat riittävästi tietoa lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä: suunnitelmasta ja hyvistä käytänteistä.